

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/172/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614202903
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8614202903.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Anny Kovaľovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobcu Quantum Credit a.s., so sídlom v Bratislave, v Ružovej doline č.25, právne zastúpeného PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, v Ružovej doline č.25, proti žalovanému S. U., nar. XX.X.XXXX, bývajúcemu v G. č. XX, o zaplatenie 484,06 Eur príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 2. 12. 2014 č. k. 4C/122/2014-36 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej právny predchodca žalobcu dňa 5.11.2009 a dňa 20.5.2010 uzatvoril so žalovaným dve zmluvy o pripojení. K týmto zmluvám boli uzatvorené aj dodatky, na základe ktorých žalovanému boli odpredané dva mobilné telefóny za zľavnenú cenu. Pre prípad porušenia zmluvných povinností si účastníci dohodli zmluvné pokuty a to vo výške 248,95 Eur v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 5.11.2009 a vo výške 331, 94 Eur v v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 20.5.2010.

V prejednávanej veci predmetom konania bolo zaplatenie dvoch zmluvných pokút uplatnených žalobcom vo výške 248,95 Eur a 235,11 Eur. Dojednanie zmluvných pokút predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorú právny predchodca žalobcu ako dodávateľ služby nesmel používať vo vzťahu k spotrebiteľovi. Platí totiž ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka podľa ktorého ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Neprijateľnosť a teda neplatnosť zmluvnej pokuty bola judikovaná rozsudkom Okresného súdu Bardejov vydaným vo veci 4C/163/2011 dňa 7.12.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co 31/2012 zo dňa 15.3.2012. Žalobca má zákonom zakázané zmluvné pokuty používať. S prihliadnutím na uvedené súd prvého stupňa žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O. s. .p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo v plnom rozsahu vyhovené. Ako dôvod uviedol, že žalovaný nedodrжал povinnosti vyplývajúce z uzatvorených zmlúv a preto sa žalobca domáhal zaplataenia zmluvných pokút. Vymáhané zmluvné pokuty nemožno považovať za neplatné z dôvodu ich neprijateľnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky ani v jednom prípade nevyslovil záver, že samotný fakt uzavretia dohody o zmluvnej pokute medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy predstavuje neprijateľnú podmienku. Dôvodom neuznania nároku žalobcu na vyplatenie zmluvnej pokuty by mohlo byť jedine posúdenie, že platne dohodnutá zmluvná pokuta je s ohľadom na druh a povahu zabezpečovaného záväzku neprijateľne vysoká. Občiansky zákonník v ustanovení § 544 dohodu o zmluvnej pokute nijakým spôsobom neobmedzuje. Predpokladá len jej podstatné náležitosti. Aj keď ustanovenie § 544 ods. 1 *expressis verbis* neurčuje, že z dojednaní o zmluvnej pokute musí presne vyplývať, ktorá konkrétna povinnosť je krytá zmluvnou pokutou, dá sa z gramatického výkladu znenia, „ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti“ usúdiť, že by sa malo jednať o určitú zmluvnú povinnosť. Nie je však zákonom určené, kde a ako má byť táto povinnosť stanovená. Nakoľko inštitút zmluvnej pokuty slúži ako zabezpečovací prostriedok v zmluvných vzťahoch jej dojednanie je absolútne oprávnené. Ustanovenia dodatku týkajúce sa dojednaní zmluvnej pokuty presne určujú povinnosti, po porušení ktorých má podnik právo vyfakturovať dohodnutú zmluvnú pokutu. Žalovaný bol pri podpise zmluvných dokumentov oboznámený s možnosťou jej uplatnenia. V bode 3. Dodatku, kde sa nachádza taxatívny výpočet povinností, po porušení ktorých má podnik právo uplatniť si dohodnutú zmluvnú pokutu. Napriek faktu, že v tomto ustanovení sa uvádza slovné spojenie „porušenie hociktorej povinnosti“ myslí sa tým porušenie hociktorej povinnosti z povinností následne vymenovaných. V uvedených súvislostiach išlo o taxatívny výpočet povinností a nie exemplifikatívny. Uzatváranie zmlúv s mobilnými operátormi je až notorický známy stav a že niektorí spotrebiteľia uzatvárajú zmluvy vyslovene so špekulatívnym zámerom, ako je to možné usúdiť aj v tomto konkrétnom prípade. Žalovaný získal dva nové mobilné telefóny, zmluvu neplnil a spoliehal sa na to, že hoci nevykoná žiaden aktívny krok bude v súdnom konaní úspešný. Takýto paušálny prístup by vytvoril priestor pre nepoctivého spotrebiteľa. Dochádza tu k deformácii a rozvracaniu zásady rovnosti strán a súkromno-právneho princípu zmluvnej autonómie. Okrem toho rozsudok nie je náležite odôvodnený. Rozhodovanie o konkrétnom individuálnom spore nemožno paušalizovať a posudzovať iba s prihliadnutím na obdobné rozhodnutia. Každý konkrétny prípad je potrebné riadne prejednať a svoje rozhodnutie riadne presvedčivo odôvodniť s prihliadnutím na všetky skutočnosti, ktoré za konania vyšli najavo.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvého stupňa, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V danom prípade ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi boli uzatvorené dve štandardné formulárové spotrebiteľské zmluvy. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednávania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluvy o pripojení a ich dodatky túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednávania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Výška zmluvných pokút bola stanovená pevnou sumou na čiastku 248,95 Eur v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 5.11.2009 a na čiastku 331,94 Eur v dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 20.5.2010 za porušenie konkrétne vymenovaných zmluvných povinností, čo je zrejmé z bodu 3 týchto dodatkov.

Vyjednané zmluvné pokuty sa pritom nevzťahovali len na porušenie povinností uvedených v dodatkoch pod bodmi 1 písm. c) alebo 2, ale aj na porušenie konkrétne označených povinností vyplývajúcich zo všeobecných podmienok.

Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k/ považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ust. § 544 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V prejednávanej veci povinnosť zaplatiť zmluvné pokuty bola viazaná na porušenie akejkoľvek z množstva označených povinností spotrebiteľom vyplývajúcich z uzatvorených zmluvných vzťahov, čo nepochybne vyplýva z bodu 3 dodatkov k zmluvám o pripojení. Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinnosti je neakceptovateľné. Nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Je taktiež rozdiel medzi tým, či k porušeniu povinnosti dôjde na začiatku zmluvného vzťahu alebo na jeho konci. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvných pokút predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvné pokuty v plnej výške.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd po úplnom sa stotožnení s odôvodnením napadnutého rozhodnutia rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.